

העוררת

מוסדות הרב רבי בע"מ (חל"צ) 513979575

רח' החיים 4 חולון

ע"י מר משה איכלר

טל: 052-7120666 פקס: 153-2-5374393

מייל: moshee@tatim.co.il

- נ ג ד -

המשיב

משרד החינוך

ע"י ב"כ מלשכת היועצת המשפטית במשרד החינוך

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים

טל: 02-5603740 פקס: 02-5603840

החלטה

בפנינו ערר על החלטות שניתנו על ידי מנכ"לית המשיב (להלן: "המנכ"לית") לדחות בקשות לקבל רשיונות להפעלת מספר מוסדות חינוך בהתאם להוראות חוק הפיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הפיקוח") לשנה"ל תשפ"ג.

ההחלטות ניתנו בעקבות הגשת הבקשות באיחור המועד הקבוע בנוהלי הרישוי ונוהל הכרה של בתי ספר ושל גני ילדים לשנת הלימודים תשפ"ג (להלן: "נוהלי הרישוי" ו/או "נוהל הרישוי") ואי עמידה בהוראות נוהל הגשת בקשות חריגות לפתיחת מוסדות חינוך לשנת הלימודים תשפ"ג (להלן: "נוהל חריגים").

החלטות המנכ"לית

להלן נפרט את עיקרי החלטות המנכ"לית בבקשות הרישוי שהגישה העוררת לקבלת רשיונות למוסדות החינוך:

דחיית בקשה לרשיון לבית ספר חדש – תלמוד תורה בני תורה, רחוב החיים 4 חולון, סמל מוסד 672063, החלטה מיום 24.10.2022:

הבקשה הוגשה במועד מאוחר 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים:

1. מכתב ההסבר להגשה מאוחרת שהוגש אינו תקין – לא צוינה אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 4 לנוהל חריגים.
2. לא הוגש מכתב הסבר להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
3. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – מיועד לבית כנסת.
4. עפ"י רשימת התלמידים שהוגשה מספר התלמידים נמוך (א – 15, א – 21, ב – 12, ג – 15) ואינו עומד בדרישות נוהלי הרישוי לפתיחת בית ספר חדש.
5. לא הוגשה תכנית לימודים מפורטת לכל שכבה לפי המקצועות, נושאי הלימוד ושעות הלימוד השבועיות בכל מקצוע.

6. לא הוגשו תשריטים כנדרש בסעיף 7(7) בנוהל רישוי בית ספר חדש – התשריטים אינם חתומים ע"י מהנדס או אדריכל, לא ברור מה גודל הכיתות, חדרי הספח והחצר.
7. לא הוגש אישור הקצאת מבנה כדין על שם הבעלות מבקשת הרשיון.
8. טופס התאמת התשתית שהוגש לא תקין, מאחר וחלף המועד לתיקון פערים המפורט בתכנית לשיפור בטיחות ולא הוגש הנדרש כמפורט.

דחיית בקשה לרשיון לגן ילדים חדש – בנות חיל 4, רחוב החיים 4 חולון, סמל מוסד 672006, החלטה מיום 30.10.2022 :

הבקשה הוגשה במועד מאוחר 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים :

1. מכתב ההסבר להגשה מאוחרת שהוגש אינו תקין – הסיבה שצוינה אינה אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 4 לנוהל חריגים.
2. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – השימוש בהיתר מיועד לבית כנסת ולא לגן ילדים. כמו כן, מספרי הגוש והחלקה שצוינו בהיתר אינם תואמים את מספרי הגוש והחלקה שעליהם הוגשה הבקשה.
3. מכתב ההסבר ממנהל אגף החינוך ברשות הרלוונטי להגשה המאוחרת אינו תקין – המכתב להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
4. התשריטים שהוגשו אינם תקינים - אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי. כמו כן, לא צוין באופן ברור גודל הכיתה, גודל החצר המשמשת את מבנה הגן וייעוד כל חדר במבנה.
5. טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון. בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד.
6. אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתת גן ילדים.

דחיית בקשה לרשיון גן ילדים חדש – בנות חיל 5, רחוב החיים 4 חולון, סמל מוסד 672022, החלטה מיום 30.10.2022 :

הבקשה הוגשה במועד מאוחר 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים :

1. מכתב ההסבר להגשה מאוחרת שהוגש אינו תקין – הסיבה שצוינה אינה אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 4 לנוהל חריגים.
2. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – השימוש בהיתר מיועד לבית כנסת ולא לגן ילדים. כמו כן, מספרי הגוש והחלקה שצוינו בהיתר אינם תואמים את מספרי הגוש והחלקה שעליהם הוגשה הבקשה.
3. מכתב ההסבר ממנהל אגף החינוך ברשות הרלוונטי להגשה המאוחרת אינו תקין – המכתב להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
4. התשריטים שהוגשו אינם תקינים - אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי. כמו כן, לא צוין באופן ברור גודל הכיתה, גודל החצר המשמשת את מבנה הגן וייעוד כל חדר במבנה.
5. טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון. בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד.
6. אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתת גן ילדים.

דחיית בקשה לרשיון לגן ילדים חדש – בני תורה 5, רחוב הח"ים 4 חולון, סמל מוסד 672030, החלטה מיום 30.10.2022 :

הבקשה הוגשה במועד מאוחר, 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים :

1. מכתב ההסבר להגשה מאוחרת שהוגש אינו תקין – הסיבה שצוינה אינה אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 4 לנוהל חריגים.
2. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – השימוש בהיתר מיועד לבית כנסת ולא לגן ילדים. כמו כן, מספרי הגוש והחלקה שצוינו בהיתר אינם תואמים את מספרי הגוש והחלקה שעליהם הוגשה הבקשה.
3. מכתב ההסבר ממנהל אגף החינוך ברשות הרלוונטי להגשה המאוחרת אינו תקין – המכתב להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
4. התשריטים שהוגשו אינם תקינים - אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי. כמו כן, לא צוין באופן ברור גודל הכיתה, גודל החצר המשמשת את מבנה הגן וייעוד כל חדר במבנה.
5. טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון. בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד.
6. אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתת גן ילדים.

דחיית בקשה לרשיון לגן ילדים חדש – בני תורה 3, רחוב הח"ים 4 חולון, סמל מוסד 672048, החלטה מיום 30.10.2022 :

הבקשה הוגשה במועד מאוחר, 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים :

1. מכתב ההסבר להגשה מאוחרת שהוגש אינו תקין – הסיבה שצוינה אינה אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 4 לנוהל חריגים.
2. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – השימוש בהיתר מיועד לבית כנסת ולא לגן ילדים. כמו כן, מספרי הגוש והחלקה שצוינו בהיתר אינם תואמים את מספרי הגוש והחלקה שעליהם הוגשה הבקשה.
3. מכתב ההסבר ממנהל אגף החינוך ברשות הרלוונטי להגשה המאוחרת אינו תקין – המכתב להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
4. התשריטים שהוגשו אינם תקינים - אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי. כמו כן, לא צוין באופן ברור גודל הכיתה, גודל החצר המשמשת את מבנה הגן וייעוד כל חדר במבנה.
5. טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון. בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד.
6. אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתת גן ילדים.

דחיית בקשה לרשיון בעקבות העברת מבנה לגן ילדים חדש – בני תורה 4, רחוב הח"ים 4 חולון, סמל מוסד 658666, החלטה מיום 30.10.2022 :

הבקשה הוגשה במועד מאוחר, 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים :

1. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – השימוש בהיתר מיועד לבית כנסת ולא לגן ילדים. כמו כן, מספרי הגוש והחלקה שצוינו בהיתר אינם תואמים את מספרי הגוש והחלקה שעליהם הוגשה הבקשה.
2. מכתב ההסבר ממנהל אגף החינוך ברשות הרלוונטי להגשה המאוחרת אינו תקין – המכתב להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
3. התשריטים שהוגשו אינם תקינים - אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי.
4. טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון. בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד.
5. אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתת גן ילדים.

דחיית בקשה לרשיון לגן ילדים חדש בנות חיל 3, רחוב החיים 4 חולון, סמל מוסד 672055, החלטה מיום 30.10.2022:

הבקשה הוגשה במועד מאוחר, 30.9.2022 ואינה עומדת בדרישות נוהל חריגים:

1. מכתב ההסבר להגשה מאוחרת שהוגש אינו תקין – הסיבה שצוינה אינה אחת מהסיבות המפורטות בסעיף 4 לנוהל חריגים.
2. היתר הבניה שהוגש אינו תקין – השימוש בהיתר מיועד לבית כנסת ולא לגן ילדים. כמו כן, מספרי הגוש והחלקה שצוינו בהיתר אינם תואמים את מספרי הגוש והחלקה שעליהם הוגשה הבקשה.
3. מכתב ההסבר ממנהל אגף החינוך ברשות הרלוונטי להגשה המאוחרת אינו תקין – המכתב להגשה מאוחרת חתום על ידי מנהלת אגף החינוך כנדרש בנהלים.
4. התשריטים שהוגשו אינם תקינים - אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי. כמו כן, לא צוין באופן ברור גודל הכיתה, גודל החצר המשמשת את מבנה הגן וייעוד כל חדר במבנה.
5. טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון. בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד.
6. אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתת גן ילדים.

עיקר נימוקי העוררת

העוררת טענה בכתב הערר כי היא מפעילה גני ילדים ובית ספר לילדי ישראל. בשנת הלימודים תשפ"ב פתחו גן ילדים בעיר חולון עבור ציבור התושבים התורני. לקראת שנה"ל תשפ"ג פנו תושבי העיר אל הרב רבי שליט"א בבקשה להפעיל מוסדות חינוך תורניים בעיר חולון, לאור ההצלחה של גן הילדים נרשמו ללימודים במוסדות הלימוד של הרב רבי שליט"א 160 תלמידים לגני ילדים ו-80 תלמידים לבית הספר.

לטענתה התקיימו דיונים עם מחלקת החינוך החרדי ברשות המקומית ולאחר איתור מבנה מתאים וקבלת אישור שימוש מהיועץ המשפטי, החלו בעבודות אינטנסיביות להכשרת המבנה בהתאם לדרישות המשיב, לדבריהם, הגורמים הרלוונטיים והעוררת השקיעו מאות אלפי שקלים בהכשרת המבנה.

העוררת התייחסה לנימוקי הדחייה שבהחלטות המנכ"לית, ולהלן נפרט את עיקרי טענותיה:

1. העוררת לא הכחישה שהיתר הבניה שצורף הינו עבור בית כנסת, בהתאם לייעודו המקורי, אך לטענתה בוצעו במבנה שינויים פנימיים שאינם מצריכים היתר בניה להתאמת המבנה להפעלת מוסד חינוך. כן בוצע שינוי בגוש וחלקה של המבנה.
 2. מכתב הסבר ממנהל מחלקת החינוך החרדי ברשות המקומית צורף והוא זה שאחראי על הפעלה וליווי מערך החינוך החרדי.
 3. העוררת צירפה טיוטת תשריטים של המבנה, וצורף לערר תשריט חתום על ידי אדריכלית.
 4. העוררת צירפה טופס אישור הליך הקצאה מהרשות המקומית.
 5. בנוגע לאישור מוכנות כיבוי האש, נטען כי עקב חוסר התמצאות של הבודק נרשם באישור שהוא מתייחס לבית הספר אך הטופס תוקן כך שצויינו בו גם גני הילדים.
 6. בנוגע לבית הספר נטען כי לבקשת הרישוי צורפה מערכת שעות לבית הספר ותוכנית הלימודים.
 7. בנוגע לטופס התאמת תשתית נטען כי נרשמה הערה שיש להמציא אישור בודק עצים עד ליום 10.10.2022. בעת הגשת בקשת הרישוי עדיין לא נדרש האישור. העצים נבדקו טרם המועד הנדרש והתקבל האישור שצורף לערר.
 8. בנוגע למספר הילדים הנמוך בכיתות בית הספר נטען כי מדובר בבית ספר צומח ובסמכות הוועדה לבתי ספר קטנים להמליץ על מתן רשיון למוסד צומח במספר תלמידים שונה מהאמור בנוהל הרישוי מנימוקים מיוחדים שיירשמו. כן נטען כי בגני הילדים לומדים מאות תלמידים שצפויים ללמוד בבית הספר וכי בהעדר מקום לימודים זה לא יוכלו ילדי בית הספר לזכות וליהנות מהזכות לחינוך.
- העוררת טענה כי היא פעלה במסירות ובחריצות בכדי לאתר פתרון מתאים וראוי לתלמידים והבקשה שהגישה עומדת ברציונאל של ועדת החריגים. לכן יש לבטל את החלטות המנכ"לית.

עיקר נימוקי המשיב

המשיב פרט בתגובתו לערר את השתלשלות העניינים הנוגעת להגשת הבקשות רק ביום 30.9.2022 בהתאם לנוהל חריגים ואת הנימוקים שעמדו בבסיס דחיית הבקשות לרשיון כפי שפורטו בהחלטות נשוא הערר.

עמדת המשיב הינה כי כלל הבקשות הוגשו כחודש לאחר שנפתחה שנת הלימודים, באיחור למועד המתחייב להגשת בקשות לרישוי ומבלי שהבקשות עמדו בתנאים הקבועים בנוהל חריגים. נטען כי כתנאי סף בהתאם לנוהל חריגים היה על העוררת להראות כי מדובר בבקשות שמתייחסות למוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. אולם בענייננו, בהתאם לעמדת המחוז החרדי, מוסדות העוררת אינם פתרונות חינוכיים בלעדיים עבור התלמידים. בעיר חולון פועלים עוד 3 בתי ספר אשר מתאימים לתלמידים, 2 בבעלות מעיין החינוך התורני ובית ספר אחר בבעלות החינוך העצמאי. בתי הספר אינם בתפוסה מלאה. גם לרוב תלמידי הגנים קיים מענה, שכן ישנן בעלויות המפעילות גני ילדים בעיר שנותנים מענה לפלח האוכלוסייה הרלוונטי. לעמדת המחוז החרדי יש צורך בגן ילדים אחד לבנות ובגן ילדים אחד לבנים, אבל בשל העילות הנוספות שפורטו בהחלטות לא ניתן לאשר את פתיחת הגנים במתכונת הנוכחית. העוררת לא צירפה מכתב של מנהל מחלקת החינוך בעיר אלא של הממונה על החינוך החרדי וזאת בניגוד להוראות נוהל חריגים. זאת לא בכדי מכיוון שהרשות המקומית מתנגדת להקמת מוסדות חינוך אלה. המשיב צירף לתגובתו

הודעה שנשלחה אליו מאת מנהלת אגף החינוך בעיר מיום 19.10.2022 בה צויין כי בראשית שנת הלימודים נפתחו 5 גני ילדים בנוסף לגן שנפתח בשנה"ל תשפ"ב ללא רשיון. מנהלת אגף החינוך ביקשה לדעת כיצד המשיב פועל לסגירת הגנים, מה התהליך הנדרש והאם יש כוונה להוציא צו סגירה לגנים.

עוד נטען כי הבקשות שהגישה העוררת אינן עומדות בחלופות שמופיעות בסעיף 4 לנוהל חריגים וכי קיומו של מו"מ בין העוררת לרשות המקומית לא רק שלא הוכח, אלא שלא מהווה עילה להגשת בקשה לרישוי באיחור בהתאם לעילות המנויות בסעיף 4 לנוהל חריגים. כמו כן, התארגנות מאוחרת של הבעלות לא יכולה להיות סיבה בגינה מוגשת בקשה לרשיון באיחור המועדים הקבועים בנוהל רישוי.

טיעונים נוספים שפורטו בתגובת המשיב:

1. אישור ההקצאה שצורף אינו על שם העוררת.
2. העוררת צירפה לערר אישור רשות מקומית על שימוש במבנה מתאריך 15.11.2022, שלא צורף לבקשה, בחלוף כשלושה חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים וימים ספורים לפני שהוגש הערר.
3. התשריטים שצורפו לבקשת הרישוי שורטטו בכתב יד, לא נערכו על ידי אדריכל או מהנדס, לא חתומים ולא צוינו בהם גודלי הכיתות והחצרות. רק לערר צורפו תשריטים ערוכים וחתומים על ידי אדריכל אך הערר אינו מקצה שיפורים.

המשיב הוסיף כי לאחר שנערך סיור במוסדות החינוך התברר כי גני הילדים מתנהלים בתוך מרתף של בית הכנסת, בכל כיתה חלון אחד קטן כמעט בתקרה, וחלקם חסומים מבחוץ במדחסי מזגנים, כך שכמעט ולא נכנס אויר לכיתות גני הילדים. יתרה מכך, את בית הכנסת פוקדים בגירים בשעות היום, ועל אף שקיימת דלת הפרדה, הימצאותם של בגירים באופן תמידי סביב מוסדות בהם נמצאים קטינים אינה מניחה את הדעת.

המשיב התייחס גם לסוגיית הבטיחות שצוינה בנימוקי הדחייה, למספרי התלמידים בבית הספר ולתוכנית הלימודים שאף היא לא עומדת בנהלי הרישוי. תוכנית הלימודים שצורפה לערר נערכה רק ביום 17.11.2022 כשלושה חודשים לאחר תחילת שנת הלימודים.

דיון בערר ובדיקת שני גני ילדים בהסכמה

ביום 16.2.2023 קיימה הוועדה דיון בנוכחות נציגי הצדדים.

בתום הדיון הועלתה הצעה במסגרתה יועברו לניתוב שתי בקשות לרישוי גני ילדים בסמלים 658666 ו-672055 על מנת שתתקבל חוות דעת ממושרד הבריאות על בקשות אלה. נציין כי בפני הוועדה הוצגה התכתבות בדוא"ל מלשכת הבריאות מיום 30.1.2023 בה התייחסות לקושי באישור מוסדות החינוך המבוקשים אולם כיוון שלא מדובר על חוות דעת, התבקשה חוות דעת בריאותית רישמית.

ביום 3.5.2023 הגיש המשיב הודעת עדכון בה טען כי ביום 21.3.2023 התקבלה חוות דעת תברואתית שלילית (חוות הדעת צורפה להודעת העדכון) ופורטו נימוקי הדחייה בהתאם לחוות הדעת התברואתית. כן צויין כי מכתב התראה לפני דחיית הבקשה לרשיון נשלח לעוררת וביום 26.3.2023 התקבלה התייחסות העוררת במסגרתה טענה כי תיקנה

את כלל ליקוי התברואה וכי הטענה שכיתות הגן נמצאות במרתף אינה נכונה. משכך, נערכה ביום 19.4.2023 ביקורת נוספת בגני הילדים בהשתתפות נציגי אגף הרישוי במשיב ונציגי משרד הבריאות וביום 30.4.2023 התקבלה חוות דעת תברואתית שלילית נוספת. לאור זאת ובשים לב לממצאי חוות הדעת השלילית טען המשיב כי יש לדחות את הערר.

דיון והכרעה

לאחר שהוועדה שמעה את טענות הצדדים וחזרה ועיינה בכתבי הטענות ובכל המסמכים שהוגשו, החליטה הוועדה לדחות את הערר ולהלן נימוקי החלטתה.

בהתאם להוראות חוק הפיקוח המבקש להקים ולנהל מוסד חינוך חייב על פי חוק לקבל רשיון ממוסד החינוך להפעלת בית הספר. כך נקבע בסעיף 3 לחוק הפיקוח:

לא יפתח אדם בית ספר ולא יקיימו אלא אם יש בידו רשיון לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו ולא יפרסם אדם פתיחת בית ספר אם אין עליו רשיון כאמור (להלן-רשיון).

גוף שמבקש רשיון לפתוח ולקיים מוסד חינוך נדרש לפנות בבקשה למנכ"ל משרד החינוך ולצרף לבקשתו את הפרטים הנדרשים על פי חוק. הבקשה נבחנת על ידי אגף לחינוך מוכר שאינו רשמי במשרד החינוך בהתאם להוראות חוק הפיקוח, לתקנות פיקוח על בתי ספר (בקשה לרשיון) התש"ל – 1970, לכללי פיקוח על בתי ספר (מבחנים למתן רשיונות), התשל"א-1971 ולנוהלי משרד החינוך. בין היתר יש צורך לקבל אישור של משרד הבריאות, לקיים רמה נאותה של תכנית לימודים, הכשרת סגל, מבני גישה, לעמוד בתנאי בטיחות הנדרשים ולהראות בסיס כספי לקיומו של מוסד החינוך (ר' בין היתר סעיפים 4-6 לחוק הפיקוח).

סעיף 9(א) לחוק הפיקוח, קובע כדלהלן:

(א) לא יתן המנהל הכללי רשיון אלא אם הוא סבור כי תובטח רמה נאותה בהתאם לתקן ולנהוג בסוג בית-הספר שהבקשה מתייחסת אליו בעניינים המפורטים להלן:

- (1) תכנית הלימודים, מערכת השיעורים ומשך הלימודים;
 - (2) הכשרתם וכשרם המקצועי של סגל עובדי החינוך;
 - (3) מבני בית-הספר והגישה אליהם, החצר, מספר הכיתות וחדרי-הלימוד, הספח והשירות;
 - (4) תנאי הבטיחות בבית-הספר;
 - (5) הריהוט והציוד של בית-הספר;
 - (6) הבסיס הכספי לקיום בית-הספר.
- (ב) במתן החלטתו בדבר העניינים המפורטים בסעיף קטן (א), יתחשב המנהל הכללי בסוג בית הספר ובגילם וצרכיהם של התלמידים – הכל

בהתאם לכללים שהתקין שר החינוך והתרבות בהתייעצות עם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

מטרתו של הליך הרישוי הוא :

לוודא כי המוסד החינוכי עומד בסטנדרטים ראויים בהיבטים של בטיחות, בריאות, פדגוגיה ובהיבטים נוספים, שמטרתם להבטיח את טובת התלמידים.

ר' בר"ם 5776/13 **עמותת מקום להיות – בית הספר מעיין נ' מנכ"ל משרד החינוך** (נבו 26.8.2013) בפסקה 16; ר' גם בר"ם 9954/16 **משרד החינוך נ' בית ספר יפיע לחינוך ורווחה בע"מ** (נבו 3.1.2017).

הבקשות לרישוי מוסדות חינוך צריכות לעמוד בנהלי הרישוי לבתי ספר ולגני ילדים בהתאמה, כהגדרתם לעיל. המועד להגשת בקשה לרישוי בהתאם לנהלי הרישוי לשנה"ל תשפ"ג הוא עד ליום 31.3.2022. הבקשות הוגשו רק ביום 30.9.2022, באיחור של חודשים רבים למועד הקבוע בנהלי הרישוי כאמור.

בקשה שמוגשת באיחור נדרשת לעמוד בתנאים המפורטים בנהל חריגים כהגדרתו לעיל.

נוהל חריגים קובע כי בקשה שמוגשת בהתאם לנוהל זה חייבת לעמוד בשני תנאי סף וככל שהם אינם מתקיימים – תידחה הבקשה על הסף :

האחד – תנאי פרוצדורלי: שהבקשה הוגשה באופן מלא ותקין, קרי, צורפו אליה כל מסמכי הסף ולא נמצא במסמכים שהוגשו פגם או אי התאמה.
ר' בסעיף 2.1 לנוהל חריגים כדלקמן:
2.1 בקשות שהוגשו באופן מלא ותקין, בהתאם לנהלי הרישוי לשנה"ל תשפ"ב (למעט לעניין מועד הגשתו).

השני – תנאי מהותי: לפיו המוסד מהווה פתרון חינוכי בלעדי וללא מוסד זה לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים שצפויים ללמוד בו. ראו סעיף 2.2-2.4 לנוהל חריגים כדלקמן:

2.2 הגשת בקשה בהתאם לנוהל זה תתאפשר אך ורק במקרים בהם הבקשה מתייחסת למוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. כלומר, ללא המוסד החינוכי המדובר, לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים הצפויים ללמוד בו.

2.3 לשם הוכחת תנאי סף זה יש לצרף לכל בקשה שני מכתבים: מכתב מפורט ומנומק בחתימת **מנהל מחלקת החינוך** ברשות המקומית כי הוא תומך באישור הבקשה באופן חריג, ומכתב הסבר מהבעלות על סיבת ההגשה במועד מאוחר.

2.3.1 מכתב מאת מנהל אגף החינוך, יכלול את הפרטים הבאים:

- א. שם הבעלות, שם המוסד וכתובתו המדויקת (הכוללת גוש וחלקה).
- ב. פירוט הצורך במוסד החינוכי (כגון: נתוני הרישום והשיבוץ התומכים בצורך במוסד החינוכי, קיומן של אלטרנטיבות חינוכיות, ייחודיות ככל שרלוונטית ועוד).
- ג. כל מידע נוסף הדרוש לשם קבלת ההחלטה היכול לתמוך בעמדת הרשות, כי אין כל פתרון חינוכי אחר מלבד הגורם המבקש.

סעיף 3 לנוהל מבהיר ככל שהבקשה לא עמדה בתנאי הסף בהתאם לנוהל זה, היא תועבר לדחייה ולא תיבחן לגופה.

בענייננו, הבקשות הוגשו על ידי העוררת רק ביום 30.9.2022, חודשים רבים לאחר שחלף המועד הנקוב בנוהלי הרישוי ואף לאחר שנפתחה שנת הלימודים.

הבקשות לא עמדו בתנאי הסף לפי סעיף 2.1 לנוהל חריגים המחייב כי הבקשות יוגשו באופן מלא ותקין למעט לעניין מועד הגשתן.

בהתאם להיתר הבניה, מדובר במבנה ליעוד בית כנסת ולא הוצג אישור ליעוד המבנה למוסד חינוך. אין רלוונטיות לטענות העוררת כי אין משמעות להיתר הבניה וכי בוצע במבנה שיפוץ פנימי שאינו מצריך קבלת היתר. בעוד שהעוררת מתייחסת לצורך בהיתר בניה, עסקינן כאן בהיתר ייעוד ושימוש במבנה לצורכי חינוך.

בנוסף, התשריטים שהוגשו אינם חתומים ע"י מהנדס/ אדריכל כנדרש בנהלי הרישוי; אין בתשריטים פירוט אודות גודל הכיתה, גודל החצר המשמשת את מבנה הגן וייעוד כל חדר במבנה; טופס הבקשה להקצאה שהוגש אינו תקין – האישור אינו על שם הבעלות שהגישה את הבקשה לקבלת רשיון.

בנוסף, הסמל שצוין באישור אינו תואם את סמל המוסד; אישור מוכנות כיבוי האש שהוגש אינו תקין – באישור נבדקו בית כנסת ובית ספר ולא כיתה גן ילדים. תיקון חלק מהפגמים במסגרת כתב הערר לא מהווה עילה להתערבות בהחלטות בנסיבות העניין, לא כל שכן כאשר קיימים פגמים לא מבוטלים ולא מעטים.

טופס התאמת התשתיות אף הוא לא עמד בדרישות מכיוון שהעוררת לא צירפה אישור יציבות העצים במקום. אישור על יציבות עצים נערך רק ביום 2.10.2022, לאחר שנדחו הבקשות לרישוי.

בנוגע לבית הספר, מספר התלמידים נמוך מהדרישות שמופיעות בנוהל הרישוי. מספר התלמידים בכיתות כדלקמן: 1א – 15, 2א – 21, ב – 12, ג – 15, נמוך מהנדרש בנוהל הרישוי: 2 כיתות בדרגת כיתה א' או כיתה אחת בדרגת כיתה א' ואחת בדרגת כיתה ב', כאשר בכל כיתה 22 תלמידים. העוררת טענה בערר כי בסמכות הוועדה לבתי ספר קטנים להמליץ על מתן רשיון למוסד צומח במספר תלמידים שונה מהדרישה הקבועה בנוהל הרישוי וזאת מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

בנוסף, לא הוגשה תכנית לימודים מפורטת לכל שכבה לפי המקצועות, נושאי הלימוד ושעות הלימוד השבועיות בכל מקצוע. תוכנית לימודים שצורפה לכתב הערר מיום 17.11.2022, נערכה כחודשיים וחצי לאחר פתיחת שנת הלימודים ואינה יכולה לבסס בנסיבות העניין טעם להתערבות בהחלטה בעניין זה, שניתנה על יסוד המסמכים שהוגשו.

מבלי לגרוע מן האמור העוררת הייתה מחוייבת לעמוד בתנאי סף נוסף, לפיו מדובר במוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. לשם הוכחת עמידה בתנאי סף זה שומה היה על העוררת לצרף 2 מכתבים: מכתב מפורט ומנומק

בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית כי הוא תומך באישור הבקשה באופן חריג ומכתב הסבר מהבעלות על סיבת ההגשה באיחור.

העוררת צירפה מכתב מיום 13.9.2022 מאת מר מרדכי ממליה, מנהל המחלקה לחינוך חרדי בעיריית חולון במסגרתו מציין כי הוא מבקש שמשדד החינוך יאשר את בקשת הרישוי לפתיחת גנים ובית ספר וכי אינו רואה אפשרות ש-240 תלמידים ילמדו ללא סמל מוסד תוך עבירה על חוק הפיקוח, בכפוף לכלל האישורים שהבעלות תגיש כנדרש על פי הנוהל. צויין כי לא ניתן היה להגיש את בקשות הרישוי במועד מכיוון שבמהלך שנת הלימודים תשפ"ב התקיימו ישיבות רבות בעניין, חלקן בלשכת ראש העיר ומנכ"ל העירייה בכדי לתת פתרון לאיתור מבנים עבור גני הילדים ובית הספר ולבסוף לאחר שנתקבל אישור מהיועמ"ש על אשרור ההקצאה ומיד לאחר מכן החלו ההתאמות במבנה לצורך פתיחת מוסדות החינוך ואישורי בטיחות כנדרש על פי דין ולכן לא ניתן היה להגיש את הבקשה במועד.

מכתב זה אינו עומד בדרישות סעיף 2.3.1 לנוהל חריגים. הוא נחתם על ידי מנהל מחלקת החינוך החרדי בעירייה ולא על ידי מנהל אגף החינוך. לא פורט בו הצורך במוסד החינוך, לרבות נתוני הרישום והשיבוץ התומכים בצורך במוסד החינוכי, קיומן של אלטרנטיבות חינוכיות, ייחודיות ככל שרלוונטית וכל מידע אחר התומך בעמדת הרשות כי אין כל פתרון חינוכי אחר מלבד הגורם המבקש. יצויין כי הנימוק שמופיע במכתב זה אינו מבין הנימוקים המפורטים בסעיף 4 לנוהל חריגים.

בפועל כבר במועד בו הוגשו בקשות הרישוי נפתחו מוסדות הלימוד ללא רשיון ותוך עבירה על חוק הפיקוח.

נוסיף כי מנהלת אגף החינוך בעיריית חולון פנתה למשיב ביום 19.10.2022 ומהאמור בפנייתה עולה כי עמדתה אינה כעמדתו של מנהל מחלקת החינוך החרדי שהוגשה כאמור. בדיון בפני הוועדה הבהיר מר מרדכי ממליה, מנהל מחלקת החינוך החרדי בעירייה כי מבחינת ההיררכיה בעירייה הוא כפוף למנהלת האגף (עמ' 12 לפרוטוקול הדיון). עם זאת לטענתו היא אכן התנגדה תחילה לבקשות העוררת מכיוון שהיא חשבה שהבקשות לא תואמו עם ראש העיר וכעת עמדתה השתנתה לחיוב (עמ' 12-13 ו-21 לפרוטוקול הדיון). לא הובהרה עד תום פשר שינוי עמדתה, והרי מנהלת האגף הייתה מודעת לצרכי התלמידים בעיר כאשר פנתה למשיב לפעול לסגירת אותם מוסדות חינוך חדשים שפתחה העוררת (ר' גם טיעונה של ב"כ המשיב בעניין בעמ' 21 ובעמ' 34 לפרוטוקול הדיון).

המשיב הבהיר כי לפי הנתונים שבידו המוסדות שפתחה העוררת אינם ממלאים צורך בלעדי ולעניין זה אף הפנה לאמור בפנייתה של מנהלת גנים ומעונות – בית יוסף בה נטען כי פתיחת הגנים החדשים פגע ברישום לגנים שלה: גן 547729 מ-31 תלמידים בתשפ"ב פחת ל-16 תלמידים בתשפ"ג; גן 5477379 מ-28 תלמידים בתשפ"ב פחת ל-17 תלמידים בתשפ"ג; גן 547711 מ-34 תלמידים בתשפ"ב פחת ל-17 תלמידים בתשפ"ג; גן 547695 מ-26 תלמידים בתשפ"ב פחת ל-20 תלמידים בתשפ"ג; גן 547737 מ-28 תלמידים בתשפ"ב פחת ל-12 תלמידים בתשפ"ג; גן 547745 מ-26 תלמידים בתשפ"ב פחת ל-21 תלמידים בתשפ"ג.

מר מרדכי ממליה מנהל מחלקת החינוך החרדי הביא כדוגמא קיומו של מוסד חינוך בו גודל הכיתה מאפשר 15 תלמידים ומשובצים בו רק 10, אולם בפועל אין מקום בכיתה (עמ' 10 לפרוטוקול הדיון). עם כל הכבוד מדובר בטיעון כללי והרי חלק מתנאי הרשיון הוא גודל כיתה מינימלי שיתאים את מספר התלמידים ברשיון.

בהתאם לנוהל חריגים הנתונים היו צריכים להיות מפורטים במכתב מסודר ומנומק מאת מנהלת האגף לחינוך בעיריית חולון כמתחייב לפי סעיף 2.3 לנוהל חריגים. זאת לא הוגש.

על יסוד הנתונים שהובאו בפנינו לא הוכח כי העוררת עומדת בדרישת החלופה הבלעדית בכל הנוגע לכל מוסדות החינוך שביקשה.

נוסיף כי גם בנוגע להפעלת שני גנים, אחד לבנים ואחד לבנות, שהמשיב ציין כי קיים צורך בהפעלתם, לא ניתן לקבל את הערר ולהעניק לה רשיונות על יסוד העובדות שהתבררו.

לעניין זה יצויין כי בדיון בפני הוועדה התברר כי המשיב בחן באופן לא פורמלי את עמידת הגנים בדרישות משרד הבריאות טרם הדיון וההתייחסות שהתקבלה הייתה שלילית, מהנימוקים שפורטו על ידי המפקחת לבריאות הסביבה מיום 30.1.2023. כאמור לעיל, בתום הדיון בפני הוועדה ובהתאם להסכמות הצדדים, הורתה הוועדה על ניתוב שתי בקשות לרישוי שני גנים ולקבלת חוות דעת פורמלית מאת לשכת הבריאות (עמ' 54 לפרוטוקול הדיון).

בהתאם להסכמה ולהחלטת הוועדה כאמור נערכה בדיקה על ידי לשכת הבריאות בשני גנים בסמלים 658666 ו-672055 שהובילה למתן חוות דעת שלילית מיום 21.3.2023.

בחוות דעת זו צויין כך:

"כיתת הגן נמצאת במבנה מקלט תת קרקעי – לכיתה אין חלונות – לכיתה אין תאורה
אין אוורור טבעי
הכיתה לא עומדת בדרישות לפרוגרמה למוסדות חינוך ולכן לא ניתן לאשר את
המבנה לשימוש ככיתה גן.
בנוסף, מאחר ומדובר במבנה מקלט, לא ברור אם נערכה בדיקה לגזים לרבות גז
ראדון".

נימוקי הדחייה הועברו לעוררת וניתנה לה זכות שימוע בעניין. העוררת הגיבה לנימוקי הדחייה במכתב מפורט מיום 26.3.2023 במסגרתו טענה, בין היתר, כי הגנים אינם במקלט אלא בקומת ביניים שחלקה העליון מעל פני האדמה, החלונות פתוחים לאוויר צח ולאור טבעי. העוררת צירפה תמונות של החלונות, תמונות של חלל החדרים. נטען כי יש תאורה בנוסף לתאורה הטבעית, נוספו ונטות רבות ובכל גן הותקנה מערכת אוורור, כולל בחדרי השירותים. העוררת טענה כי פרוגרמה אדריכלית נשלחה כחלק מהבקשה לערר בתאריך 18.11.2022 ומצורפת שוב. העוררת טענה גם כי היא הזמינה בדיקה לגזים ופענחה הבדיקה יתקבל בעוד כשבועיים אבל לפי דברי הבקר לא יתכן שבחדר עם אוורור ימצא גז ראדון.

אולם, טענות העוררת נבחנו והן נדחו על בסיס חוות דעת בריאותית נוספת שנערכה ביום 30.4.2023 ואף היא שלילית.

כאמור לעיל, במסגרת הדיון נעשה מאמץ לבחון אפשרות למתן רשיון לשני גנים בשל הבנה כי קיים צורך בהם ומשכך כאמור הוסכם על ניתוב שתי בקשות לרישוי גני ילדים בסמלים 658666 ו-672055 על מנת שתתקבל חוות דעת ממשרד הבריאות בקשר עם בקשות אלה. אולם משניתנו שתי חוות דעת בריאותיות שליליות, כאשר עיקר הליקוי הוא במיקום ובמבנה הגנים, לא מצאה הוועדה מקום להתערב בהחלטה. הוועדה תפנה בעניין זה להוראות סעיף 6(א) לחוק הפיקוח, המורה כדלקמן:

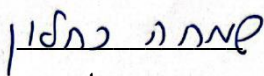
המנהל הכללי יעביר העתק של הבקשה ושל מצורפותיה לרשות הבריאות, ולא יתן רשיון אלא לאחר שרשות הבריאות אישרה כי אין היא מתנגדת למתן הרשיון מבחינת התברואה ומבחינת דרישות חוק החזקת תכשיר אפינפרין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, התשע"ח-2018.

הוועדה אינה מוצאת בסיס להתערב בהחלטות המנכ"לית הן בכל הנוגע לאי עמידה בתנאי הסף הקבועים בנוהל חריגים בהם הייתה מחוייבת העוררת לעמוד והן בנוגע לשתי בקשות לרישוי שהוחלט בהסכמה לנתב אותן לגורמי המקצוע והתקבלה חוות דעת שלילית ממשרד הבריאות כאמור.

לנוכח האמור והנימוקים שפרטנו לעיל, החלטנו לדחות את הערר. מצאנו כי החלטות המנכ"לית מנומקות, לא נפלה בהן פגם ולכן אין מקום להתערבות הוועדה בהחלטות ולשנותן. סוף דבר, הערר נדחה.

זכות ערעור לפי סעיף 14א לחוק הפיקוח לבית המשפט לעניינים מינהליים בהתאם לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין) התשס"א-2000.

ניתן ביום י"ט באב תשפ"ג, 6 באוגוסט 2023.

שמחה כחלון
חברת ועדה

מיטל קורקוס, עו"ד
יו"ר הועדה

אפרת קפלון, עו"ד
חברת ועדה